

Kellarilampi, Syöte nationalpark

Vandrare – naturen kallar, men läs ändå det här

Du får **röra dig** till fots, på skidor och med snöskor samt ro och paddla i Syöte nationalpark. Cykling är tillåten längs anvisade leder sommartid, och var som helst under den snötäckta tiden av året, förutom längs skidspår och snöskoleder. Vi rekommenderar ändå att du alltid håller dig till leden om en sådan finns tillgänglig.

Tältning är tillåten i närheten av alla friluftsanläggningar såsom dag- och ödestugor i nationalparkens rekreationszon. I vildmarkszonen får du slå läger var som helst. Zonerna ser du på den bifogade kartan. Våra friluftsrådgivare kan rekommendera Toraslampi, om du inte är rädd för spöken...

I Iso-Syöte strövområde kan du slå läger och röra dig fritt med egen muskelkraft. Där finns också fina rastplatser och leder. Gränserna för Iso-Syöte strövområde hittar du på den bifogade kartan.

Hundar är välkomna till nationalparken i koppel. Skyldigheten att hålla hunden kopplad är lagstadgad och tryggar både naturens och hundens säkerhet. I Syöte är hundar välkomna i alla stugor, men fråga gärna om det passar andra som är i stugan.

Eldning är tillåten på anvisade platser i nationalparken, dvs. i dag- och ödestugor och i vindskydd, med ved som är reserverad för ändamålet. Platserna där man får göra upp eld hittar du på kartan. Torr ved och en yxa för vedklyvning finns i rastplatsernas lider. Att göra upp eld ingår inte i allemansrätten.

När varning för skogsbrand råder är det endast tillåtet att göra upp eld i övertäckta eldstäder försedda med rökkanal. Sådana finns i alla dag- och ödestugor. Då är det inte tillåtet att göra upp eld i vindskydd och på eldplatser utomhus. På [Meteorologiska institutets webbplats](#) kan du kontrollera om det råder varning för skogsbrand.

Plockning av bär och matsvamp är tillåten. Våra friluftsrådgivare kan rekommendera hjortron och traktantareller.

Fiske i form av mete och isfiske är tillåtet enligt allemansrätten i icke-strömmande vatten. För spöfiske krävs att du betalat fiskevårdsavgift. För fiske i strömmande vatten behöver du dessutom ett vattenområdesspecifikt tillstånd som du kan köpa på naturumet. Bra fiskeställen som våra utflyktsrådgivare kan rekommendera är Pärjäinjoki älv eller Lauttalampi sjö.

Jakt får endast idkas av orsbor.

Avfallshanteringen är vi alla ansvariga för tillsammans eftersom det inte finns någon organiserad avfallshandling i nationalparken. Allt som du bär med dig ut i naturen ska du alltså ta med dig tillbaka igen. Vi blir extra glada om du också plockar upp enstaka skräp som andra glömt efter sig.

Naturen får du inte skada, och du får inte plocka annat än bär och nyttosvampar i nationalparken.

Djur får du inte ofreda, jaga, fånga in eller döda. Undantag är lagligt fångad fisk och mygg. Däremot kan du beundra och titta på alla djur som rör sig fritt så länge du inte stör dem.

Snöskoter får du inte köra i nationalparken, men på andra håll i Syöte finns fina spår avsedda för skoteråkning. Kom dock ihåg att köpa ett spår tillstånd innan du åker. Våra friluftsrådgivare kan rekommendera Syöteympyrä snöskoterled.

Motorfordon får du inte köra i nationalparken.

Kom ihåg etikett i friluftslivet!

1. **Respektera naturen** – ändra inget i den. Håll sällskapsdjur kopplade.
2. **Håll dig till markerade leder** och följ alla regler som gäller färd sätt. Kontrollera om och när det finns begränsningar som gäller vistelsen vid ditt utflyktsmål.
3. **Slå läger endast på anvisade platser.** Diska eller tvätta dig aldrig direkt i vattendrag. Följ reglerna som gäller vid ödestugorna.
4. **Gör upp eld endast där det är tillåtet**, använd helst friluftskök. Gör aldrig upp eld när varning för skogs- eller gräsbrand råder.
5. **Skräpa inte ner.**

Naturen i Kellarilampi – det här kan du se

Ser du de enskilda träden i skogen? Skogens träd kanske ser dig.

På toppen av åsen Pytkynharju ovanför Kellarilampi sjö växer det kanske mest ikoniska trädet i Syöte – en urgammal torr-fura som sträcker sin krona mot höglandsskogarnas himmel. Gå gärna fram till trädet, luta ryggen mot den grånade barken och fundera på trädets liv en stund. Det är faktiskt ganska förunderligt.

Furan i Pytkynharju är gammal och går definitivt mot livets af-ton. En tall kan fortfarande stå upprätt som torr-fura i många år efter sin död. Det är troligt att Pytkynharjus åldriga fura har haft ett långt och skiftande liv. Trädets exakta ålder är inte känd, men det kan uppskattas vara minst 300 till 400 år gammalt. Fröet hamnade alltså på sin växtplats när Finland var en del av det svenska riket. Trädet var i sina bästa år när tsaren i Sankt Petersburg regerade över Syötes ödemarker, och trädet gick redan mot sin ålders höst när Finland upplevde sina första år av självständighet.

Hur har då trädet upplevt sitt liv? Det är lätt att anta att det har växt där på åsen utan att ha en aning om vad som händer omkring det. Träd och växter vet dock en hel del om sin omvärld.

I dag vet man att växter kan förnimma sin miljö på många sätt. De känner lukt och smak, hör och ser.

Deras sinnen är bara så olika våra egna att det är svårt för oss att förstå dem fullt ut. Till exempel känner träd inte smak via munnen eller tungan som vi gör. Deras smaksinne är i stället dolt i rötterna. Man vet att de kan känna smaken av åtminstone kväve, vatten och syre. Växtens synsinne, å andra sidan, finns i mycket ljuskänsliga pigment som kallas fytokromer. Med fytokromernas hjälp får de till exempel information om förändringar i dagslängden, något som reglerar tillväxtsäsongen. De kan också skilja natt från dag vilket är nödvändigt eftersom träden också har visat sig sova.

När du lutar dig mot trädstammen och funderar på det här, kan det också vara intressant att veta att växter känner beröring. Växternas känselsinne sitter i löven och hjälper dem att till exempel upptäcka en insekt som äter på bladen. Om du bestämmer dig för att besöka den urgamla furan efter att ha läst det här, kan du gärna ge den en kram. Kanske trädet fortfarande kan känna det?